

17.11.2017

MUISTIO

YHTEENVETO HELSINGIN KANSALLISEN KAUPUNKIPUISTON PERUSTAMISEN VAIKUTUKSIA JA RAJAUSVAIHTOEHTOJA KÄSITELLEESTÄ VERKKOKESKUSTELUSTA

Osana Helsingin kansallisen kaupunkipuiston esiselvitystyötä järjestettiin kaikille kiinnostuneille avoin verkkokeskustelu. Verkkokeskustelun aiheena olivat aikaisemmin prosessin aikana tunnistetut mahdolliset vaikutukset joita kaupunkipuiston perustamisella voisi olla sekä neljä erilaista vaihtoehtoa jatkotyön pohjaksi. Keskustelun tuloksia hyödynnetään osana vaikutustenarvioinnin laadintaa. Keskusteluun kutsuttiin eri alojen asiantuntijoita, etujärjestöjä, yrityksiä ja yhdistyksiä sekä tavallisia kaupunkilaisia.

Verkkokeskustelun toteutus

Helsingin kansallisen kaupunkipuiston perustamisen vaikutuksia ja rajausvaihtoehtoja käsittelevä verkkokeskustelu toteutettiin viikon mittaisena kokeiluna 22. – 26.10.2018. Verkkokeskustelun toteutuksessa testattiin avoimeen lähdekoodiin perustuvaa Decidim-alustaa, joka ei ole ollut aiemmin kaupungin käytössä. Keskustelijoita kutsuttiin eri kohderyhmien mukaan personoiduilla sähköpostikutsuilla sekä kaupunkiympäristön toimialan sosiaalisen median kanavissa. Sähköpostitse kutsuja lähetettiin keskustelua edeltäneen viikon alussa yli 250 vastaanottajalle joista yli 150 oli erilaisia järjestöjen ja yhdistysten edustajia. Uusintakutsu lähetettiin kaikille ennakkokutsun saaneille vielä 22.10. keskustelualustan auettua ja joitakin tahoja kutsuttiin aktiivisesti mukaan myös keskustelun aikana. Kaupunkiympäristön Twitter- ja Facebook -tapahtumakutsujen lisäksi käytettiin myös maksullista FB- mainontaa. Sosiaalisen median kanavilla tavoitettiin yli 55 000 henkilöä. Keskustelualustalla ei ollut kävijälaskuria mutta sosiaalisen median avulla tavoitetuista henkilöistä yli tuhat kävi keskustelusivulla ja voidaan olettaa että myös sähköpostitse kutsun saaneista monet ovat sivulla vierailleet. Keskusteluun osallistuminen edellytti sivulle kirjautumista ja yhteensä sivulle rekisteröityi 83 henkeä joista 50 osallistui keskusteluun ja kirjoitti yhteensä 194 kommenttia.

17.11.2017

MUISTIO

Kokemuksia ja arviointia keskustelun onnistumisesta

Vaikka kutsumenettelyllä tavoitettiin laaja joukko ihmisiä, niin keskusteluun osallistuneiden määrä ei vastannut odotuksia. Kutsumenettelyllä ei yrityksestä huolimatta myöskään onnistuttu juurikaan saamaan keskusteluun mukaan sellaisia tahoja jotka eivät olisi osallistuneet jo keskusteluun jossain hankkeen valmistelun varhaisemmassa vaiheessa. Rekisteröityminen varmastikin karsi osaltaan keskusteluun osallistuneiden määrää. Toinen todennäköinen seikka on keskusteltavan aiheen haastavuus. Keskusteluun osallistuminen vaati jonkinlaista perustietoa kansallisesta kaupunkipuistosta ja aihe on suurelle yleisölle varsin tuntematon. Kaupungin asiantuntijoilla oli myös selkeästi varsin korkea kynnyks osallistua keskusteluun vaikka heitä aktiivisesti kutsuttiin mukaan.

Keskustelussa käytetty alusta ei ole vielä valmis tuote vaan viimeistelemätön beta-versio. Teknisistä ongelmista tuli muutamia palautteita keskustelualustalle ja fasilitaattoreille. Ne koskivat lähinnä ongelmia kirjautumisessa ja kirjoitettujen viestien katoamista. Muutama palautteen antaja piti alustaa myös hankalana käyttää. Palautetta tuli myös rekisteröitymisvaatimuksesta ja keskustelun lyhyestä aukioloajasta.

Pienten teknisten vikojen lisäksi keskustelualusta olisi kaivannut vähän muokkausta, kieliasua olisi voinut parantaa ja käytettävyyttä kehittää. Siihen nähden että keskustelusivujen rakentamiseen päästiin vain kaksi arkipäivää ennen keskustelun alkua niin keskustelun perustaminen ja käyttö olivat ylläpitäjän näkökulmasta kuitenkin melko helppoa.

Verkkokeskusteluksi keskustelu oli erittäin asiallista ja yhdenkään puheenvuoron sisältöön ei fasilitaattoreiden tarvinnut puuttua. Tässä mielessä rekisteröityminen varmasti palveli osaltaan hyvän keskustelun syntyä. Tavoitteena oli että keskustelua olisi fasilitoitu paljon aktiivisemmin kun todellisuudessa pystyttiin tekemään. Tämä osoittautui paljon ennakoitua haastavammaksi muiden – osin yllättävien - työtehtävien viedessä varsin paljon aikaa. Aktiivisemmalla fasilitoinnilla keskustelua olisi todennäköisesti saatu ohjattua vielä suoremmin käsiteltävään aiheeseen niin, että se olisi palvelut paremmin valmistelutyötä ja vaikutusten arviointia.

TIIVISTELMÄT KÄYDYSTÄ KESKUSTELUSTA AIHEPIIREITTÄIN

Keskustelun pohjaksi oli laadittu aikaisemman vuorovaikutuksen pohjalta seitsemää eri vaikutusluokkaa koskevia väittämiä. Jokaisella vaikutusluokalla oli oma keskusteluosionsa. Lisäksi oli esitetty neljä erilaista alustavaa tarkastelualuerajausta ja näistä käytiin oma keskustelunsa. Yhteensä erillisiä

17.11.2017

MUISTIO

keskustelupalstoja oli siis kahdeksan. Alla on tiivistelmät kussakin keskustelussa esiin nousseista vaikutusten arviointiin liittyneistä keskeisistä asioista sekä kannanotot rajausvaihtoehtoihin.

Vaikutukset elinkeinoelämälle

(6 kommenttia / 5 keskustelijaa)

Vaikutuksia elinkeinoelämälle ei keskustelussa pidetty kovinkaan merkittävänä. Mahdollisuuksia voisi syntyä lähinnä pienimuotoiselle palvelutoiminnalle kuten kahvila, kanoottivuokraamo jne.

Vaikutukset luonnonympäristöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön

(13 kommenttia / 11 keskustelijaa)

Eryteisesti luonnonympäristön suojelun näkökulmasta kansallisen kaupunkipuiston perustamista pidettiin tärkeänä koska se toisi luontoalueille asemakaavaa vahvemman statuksen. Tuotiin esiin että kaupungin kehittäminen nähdään nykyisin vain lisärakentamisena ja että myös luontoalueiden varaaminen säilytettäväksi pitäisi nähdä kehittämisen välineenä. Peräänkuulutettiin viheralueiden kokonaisvaltaisen tarkastelun merkitystä. Rakennetun ympäristön suojelun koettiin olevan nykyisin ja hyvällä tolalla.

Vaikutukset oppimisympäristöön

(14 kommenttia / 9 keskustelijaa)

Suurin merkitys nähtiin olevan siinä, että viheralueet säilyisivät nykyisessä laajuudessaan ja samalla mahdollisuudet niiden opetuskäyttöön säilyisivät. Kaupunkipuiston perustamiseen liittyvä aineisto ja sen jalostaminen esitteiksi ja digitaalisiksi alustoiksi voisi tukea myös opetuskäyttöä ja jos kaupunkipuistoa ei perusteta, niin tuskin syntyy tällaista opetusta tukevaa aineistoakaan. Kansallisen kaupunkipuiston hyödyntäminen opetuksessa tai muillakin tavoilla nähtiin vaativan myös resursseja pelkän perustamispäätöksen lisäksi.

Vaikutukset maankäytön suunnitteluun

(21 kommenttia / 12 keskustelijaa)

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisen nähtiin tuovan selkeän ja pitkäjänteisen statuksen siihen liitettävälle viheralueille. Se edistäisi myös luontoalueiden kokonaisvaltaista suunnittelua nimenomaan luontoalueina eikä vain rakentamisen reservialueina. Toisaalta tuotiin esiin huoli tulevaisuuden tarpeiden ennakoinnista eli pystytäänkö puiston rajaus ja hoito- ja käyttösuunnitelma laatimaan niin, ettei kaupunkipuiston perustaminen hankaloita tai mahdollisesti estä esimerkiksi tärkeiden infrahankkeiden

17.11.2017

MUISTIO

toteutusta tulevaisuudessa. Epäiltiin myös Ympäristöministeriön roolia ja kapasiteettia osallistua voimakkaasti kasvavan Helsingin kaavoituksen ohjaamiseen mahdollisen kaupunkipuiston alueella.

Vaikutukset matkailuun

(22 kommenttia / 14 keskustelijaa)

Merkittävin vaikutus matkailun kannalta nähtiin olevan siinä, että kansallinen kaupunkipuisto takaisi luonnon säilymisen osana kasvavaa kaupunkia ja näin ylläpitävän Helsingin luonnonläheistä imagoa. Viestinnällisesti se rajaisi tietyn kohdealueen jonka esiin tuominen voisi olla helpompaa niin matkailijoille kuin kaupunkilaisillekin. Kansallisen kaupunkipuiston perustaminen ei kuitenkaan sinällään vielä edistäisi matkailua merkittävästi vaan lisäksi tarvittaisiin erilaisten matkailupalvelujen tuotteistamista ja markkinointia. Toisaalta esitettiin myös että kansallinen kaupunkipuisto tulisi perustaa ennen kaikkea helsinkiläisiä varten ja esitettiin huoli matkailun ja erilaisen harrastustoiminnan tuomista uhista luonnolle.

Vaikutukset viihtyvyyteen, terveyteen ja hyvinvointiin

(22 kommenttia / 11 keskustelijaa)

Kansallisen kaupunkipuiston vaikutukset viihtyvyyteen, terveyteen ja hyvinvointiin syntyisivät ennen kaikkea sen kautta että se turvaisi nykyisten viheralueiden säilymisen asemakaavoja vahvemmin. Tämän nähtiin olevan entistä tärkeämpää tulevaisuudessa kaupungin kasvaessa jatkuvasti kovalla vauhdilla ja asukasmäärän myös kasvaessa. Nähtiin myös että kansallinen kaupunkipuisto mahdollistaisi lukuisten liikunta- ja harrastusmuotojen tarpeiden huomioinnin, turvaamisen ja kehittämisen.

Vaikutukset kaupunkilaisten osallisuudelle

(37 kommenttia / 15 keskustelijaa)

Jos kansallinen kaupunkipuisto perustettaisiin, niin sen idean toteutuminen laajimmillaan vaatisi myös kaupunkilaisten laajaa osallistumista. Kaupungilla tulisi olla tiettyyn rajaan asti mahdollistajan, organisoijan ja koordinaattorin rooli mutta tilaa pitäisi jättää merkittävästi myös kaupunkilaisten omaehtoiselle toiminnalle ja aktiivisuudelle. Tunnistettiin myös kaupunkilaisten omaehtoisen toiminnan ja luonnonsuojelun mahdollinen ristiriita joka tulee huomioida kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

17.11.2017

MUISTIO

Vaihtoehdot jatkosuunnittelun pohjaksi

(59 kommenttia / 32 keskustelijaa)

Laajin rajausvaihtoehto sai ehdottomasti suurimman kannatuksen jatkotyön pohjaksi. Sitä perusteltiin pitkäjänteisellä viheralueiden säilymisellä, suurella potentiaalilla, ilmastonmuutoksen torjunnalla, luonnon monimuotoisuuden turvaamisella ja kaupunkilaisten mahdollisimman tasapuolisella mahdollisuudella nauttia kaupunkipuistosta. Tuotiin esiin myös laajan rajauksen mukanaan tuoma työn suuri määrä ja valmistelun pitkä aika mutta siitä huolimatta tätä vaihtoehtoa kannatettiin. Laajaan rajaukseen esitettiin lisättäväksi myös lukuisia laajan rajauksen ulkopuolisia alueita, mm lähiöitä ja itä – länsi suuntaisia yhteyksiä sekä kaupunkipuroja.

Muutamassa kannanotossa kannatettiin suppeampaa rajausvaihtoehtoa jotta kaupungin kehittäminen ja täydennysrakentaminen eivät vaarantuisi. Nähtiin myös että rakennettuja alueita ei juuri pitäisi kaupunkipuistoon liittää. Perustamalla suppeampi kaupunkipuisto voitaisiin siihen ohjata tehokkaammin resursseja ja puistoa mahdollisesti jatkossa laajentaa jos se osoittautuu hyväksi konseptiksi.